

Strategisk plan för område Lag om Stöd och Service till vissa funktionshindrade (LSS) år 2022-2026

Inledning

Den strategiska planen tar fasta på den långsiktiga omvärldsorienterade samhällsutvecklingen. Unga vuxna med funktionsnedsättning och deras föräldrar ställer i dag andra krav på självständigt boende och ett behovsanpassat personalstöd och lika höga krav på meningsfullhet i sitt arbete i daglig verksamhet.

Att ge socialnämnden ett strategiskt planeringsunderlag är planens främsta syfte, men ska även fungera som ett kontroll- och uppföljningsverktyg för verksamheterna genom att tydliggöra vad som behöver utvecklas. En årlig verksamhetsplan tas fram inför varje nytt verksamhetsår där mål och aktiviteter tas fram för att förverkliga innehållet i denna strategiska avsiktsförklaring och behovsprognos. Uppdraget gäller för insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Insatsen bostad med särskild service regleras även i socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Planen innehåller en kartläggning av behoven för kompetensutveckling och metodstöd, som är nödvändigt för att verksamheten ska kunna erbjuda adekvat stöd till varje individ utifrån evidensbaserade metoder.

Behovet av bostäder och daglig verksamhet är information som dels inhämtas kontinuerligt genom tidiga kontakter med skolor där ungdomar med funktionsnedsättningar finns under skoltiden och där de rustas till ett självständigt liv och eget boende jämlikt andra barn och ungdomar, dels genom en kartläggning som genomförs av LSS-handläggarna som på ett tidigt stadium träffar ungdomarna tillsammans med deras föräldrar.

Lagstiftning

LSS är en rättighetslag som ska garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra.

I LSS beskrivs vilka personer som omfattas av lagen. De delas in i tre grupper utifrån olika bedömningsgrunder, så kallade personkretsar.

- Personkrets 1: Utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.
- Personkrets 2: Betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning efter en hjärnskada i vuxen ålder som har orsakats av yttre våld eller kroppslig sjukdom.
- Personkrets 3: Andra stora varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som uppenbart inte beror på normalt åldrande och med stora svårigheter att på egen hand klara daglig livsföring.

LSS ger rätt till tio insatser för särskilt stöd och särskild service som människor kan behöva utöver det som de kan få genom annan lagstiftning. LSS är ett komplement till andra lagar och innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som andra lagar ger. En begäran om stöd och service från en person som ingår i lagens personkrets bör i första hand prövas enligt LSS om det

är en insats som regleras i lagen. Motivet till detta är att det i allmänhet får antas vara till fördel för den enskilde.

1 Rådgivning och annat personligt stöd

En rätt till kvalificerat expertstöd av personal som förutom sin yrkeskunskap har särskild kunskap om hur det är att leva med stora funktionshinder. Stödet kan till exempel ges av kurator, psykolog, sjukgymnast, förskolekonsulent, logoped, arbetsterapeut eller dietist. Råd och stöd ska vara ett komplement till och inte en ersättning för till exempel habilitering, rehabilitering och socialtjänst.

2 Personlig assistans

Personlig assistans ska vara ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal assistenter till den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sina *grundläggande behov* (hjälp med personlig hygien, måltider, att klä av- och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om den funktionshindrade).

Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till personlig assistans för *andra personliga behov*. För att få personlig assistans ska insatsen ha beviljats innan en person fyller 65 år eller så ska ansökan ha inkommit senast dagen före 65-årsdagen och sedan blivit beviljad. Antalet assistanstimmar får inte utökas efter att personen har fyllt 65 år.

3 Ledsagarservice

Den som inte har personlig assistans kan istället ha rätt till ledsagarservice. Ledsagarservice ska vara en personlig service, anpassad efter individuella behov som ska kunna underlätta för den enskilde att delta i samhällslivet.

4 Kontaktperson

En kontaktperson ska vara en medmänniska som kan underlätta för den enskilde att leva ett självständigt liv genom att minska social isolering, ge hjälp till att delta i fritidsaktiviteter samt ge råd i vardagssituationer. Stödet kan ibland ges av en familj, så kallad stödfamilj.

5 Avlösarservice i hemmet

Avlösarservice ska kunna fås både som en regelbunden insats och för situationer som inte kan förutses. Den ska vara tillgänglig alla tider på dygnet.

6 Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

Korttidsvistelse är till för att ge den enskilde möjligheten till rekreation och miljöombyte eller för att ge anhörigt tillfälle till avlösning. Korttidsvistelse kan ordnas i korttidshem, i en annan familj eller på något annat sätt t.ex. läger- eller kolonivistelse.

7 Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Skolungdom över 12 år ska kunna få tillsyn före och efter skoldagen samt under skolloven.

8 Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn eller ungdom

Barn och ungdomar som inte kan bo hos sina föräldrar kan ha rätt att bo i en annan familj eller i en bostad med särskild service. Det ska vara ett komplement till föräldrahemmet både för barn som kan bo hos föräldrarna en del av tiden och för dem som inte alls kan bo hemma med sin familj.

9 Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad

Boendet kan utformas på olika sätt, men de vanligaste formerna är gruppboende eller serviceboende.

En del personer med funktionsnedsättning behöver en bostad där det finns personal som ger stöd och service. Bostäder med särskild service är ofta av kollektiv karaktär där flera personer bor tillsammans eller i närheten av varandra med tillgång till gemensamma utrymmen. En bostad med särskild service kan vara utformad som en *gruppboende* eller en *serviceboende*. För båda boendeformerna finns tre viktiga kriterier:

- Bostaden ska vara fullvärdig¹
- Bostaden är den enskildes permanenta hem
- Bostaden ska inte ha en institutionell prägel.

En serviceboende består av ett antal lägenheter som har tillgång till gemensam service och fast anställd personal. Lägenheterna är ofta anpassade efter den enskildes behov och ligger ofta samlade i samma hus eller kringliggande hus. Serviceboende är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboende. De enskilda lägenheterna är fullvärdiga.

Inom denna mellanform kan det rymmas flera olika typer av boenden. Men alla typerna består av fullvärdiga lägenheter och det erbjuds dygnet-runt-stöd, utifrån den enskildes behov, i den egna lägenheten av en fast personalgrupp. Där det finns flera serviceboenden finns också gemensamma utrymmen för service och gemenskap. I en serviceboende kan det bo fler personer än i en gruppboende.

10 Daglig verksamhet

Personer i yrkesverksam ålder, som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig, har rätt till daglig verksamhet om de ingår i personkrets 1 och 2 enligt LSS. Den dagliga verksamheten bör kunna innehålla såväl aktiviteter med habiliterande inriktning som mer produktionsinriktade uppgifter. Insatsen ska anpassas efter individuella behov, förutsättningar och intressen.

Tillsyn

IVO bedriver tillsyn inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten samt verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS.

Hälso- och sjukvården och socialtjänsten berör varje människa på olika sätt i olika faser av livet, antingen direkt som patient eller brukare eller som anhörig. Tillsynen ska bidra till en säker vård och omsorg av god kvalitet och arbeta på ett sådant sätt som bäst gagnar vård- och omsorgstagarna.

---

¹ En fullvärdig bostad består enligt Boverkets byggregler av rum med inredning och utrustning för personlig hygien, rum eller avskiljbar del av rum för samvaro och sömn och vila, rum eller del av rum för matlagning etcetera, avskiljbar del av rum som har fönster och det ska finnas en bibehållen funktion som kan avskiljas med väggar från resten av rummet.

IVO bedriver tillsyn ur ett brukar- och patientperspektiv och inriktar sig på sådant som är angeläget för enskilda och för grupper av människor. Om inte annat framgår av lag, förordning eller särskilt beslut från regeringen ska tillsynen vara riskbaserad och granska det som är väsentligt för att bidra till en säker vård och omsorg av god kvalitet.

Tillsynens kännetecken

Tillsynen präglas av tydlighet, trovärdighet och integritet och värnar uppdraget utifrån den statliga värdegrunden. Det innebär att tillsynen kännetecknas av:

- Rättssäkerhet, det vill säga att tillsynen utgår från lagar och andra föreskrifter samt att likvärdiga bedömningar görs i likvärdiga fall.
- Förutsägbarhet och öppenhet, det vill säga att de granskade har insyn i hur och varför tillsynen genomförs. Krav som ställs i myndighetens beslut ska vara tydliga och uppföljningsbara.
- Oberoende, det vill säga att tillsynen inte låter sig påverkas av olika intressenter.
- Professionalitet, det vill säga att tillsynen är kunskapsbaserad.

Regelverk

Den lagstiftning som styr vår verksamhet är bland annat patientsäkerhetslagen (2010:659), socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Nuläge

1 Rådgivning och annat personligt stöd

LSS-handläggare på Myndighetsenheten erbjuder i viss mån rådgivning.

2 Personlig assistans

Antal personer med personlig assistans samt antal utförda timmar i egen respektive annan regi med beslut från Försäkringskassan (FK) eller kommunen under perioden 2013-2021.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antal personer									
FK beslut egen regi	8	6	6	6	5	5	5	5	3
FK beslut annan regi	17	18	18	19	18	19	17	15	15
LSS egen regi	1	1	1	1	2	2	2	2	2
LSS annan regi					1	3	2	3	3
Antal Timmar									
FK beslut egen regi	46 615	41 771	40 487	20 186 t.o.m. juni	33 527	33 425	31 168	31 164	21384
LSS egen regi	1 052	845	572	589	5 090	4 591	4 653	4 836	4905
LSS annan regi					3 564	3 174	6 568	10 572	9498

3 Ledsagarservice

11 personer med insatsen ledsagarservice per 1 oktober 2021.

4 Kontaktperson

26 personer med insatsen kontaktperson per 1 oktober 2021.

5 Avlösarservice i hemmet

5 personer med insatsen avlösarservice i hemmet per 1 oktober 2021.

6 Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

8 personer varav 5 stycken i stödfamilj med insatsen korttidsvistelse per 1 oktober 2021.

7 Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

4 personer med insatsen korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år per 1 oktober 2021.

8 Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn eller ungdom

Inga personer med insatsen boende i familjehem med särskild service för barn eller ungdom per 1 oktober 2021.

9 Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad

Hörby kommun har 25 lägenheter i gruppboende och 26 lägenheter i serviceboende. Det finns för närvarande två personer som har sitt boende i extern regi.

Serviceboende	Lägenheter	Verkställda beslut 2020
Byggmästaregatan	11	1
Lima	15	2
Summa	26	3

Gruppboende	Lägenheter	Verkställda beslut 2020
Utgårdagatan 1	5	0
Utgårdagatan 48	5	0
Kvarngatan 24	5	0
Lågedammsgatan 23	10	0
Summa	25	0

Tabellerna redovisar antal lägenheter med särskild service, LSS i kommunens regi.

Serviceboenden

- **Byggmästaregatan**
Serviceboende för 11 boende. Tillfälliga servicelägenheter i avvaktan på planerad nybyggnation.
- **Lima**
Serviceboende för 15 boende.

Gruppboenden

- **Utgårdagatan 1**
Fullvärdig gruppboende för 5 personer.
- **Utgårdagatan 48**
Fullvärdig gruppboende för 5 personer.

- **Kvarngatan 24**
Fullvärdig gruppbofastad för 5 personer.
- **Lågedammsgatan 23, våning 1 och våning 2**
Inte fullvärdig gruppbofastad för 10 personer. Våning 2 behöver tillgång till ett gemensamhetsutrymme. De som bor i gruppbofastaden har blivit äldre och behöver mer stöd och hjälp av personal. Det finns ett stort behov av två nya ersättningsgruppbofastäder.

Externa platser/Köpta platser

Två personer har sin boendelösning externt.

Ej verkställda beslut

Under 2020 har inga yttrande från IVO begärts in gällande ej verkställda beslut enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Per 1 oktober 2021 fanns fyra personer som väntar på gruppboendeplatser och en person som väntar på serviceboende. Det pågår tre utredningar gällande ansökan om bostad med särskild service.

På boendena blandas idag brukare med beroendeproblematik, kriminalitet, psykisk ohälsa och våldsbegärighet med brukare som enbart har en intellektuell funktionsnedsättning. Detta ställer oerhörda krav på personalens kompetens och skapar en otrygg boendesituation för flertalet av brukarna och en otrygg arbetsmiljö för personalen.

Resultatet av Kuben, en vårdtyngdsmätning ställt i relation till personaltäthet, visar att det finns en stor differens mellan behovet av antalet årsarbetare baserat på vårdtyngd och det faktiska antalet personal. I verksamheten finns ett behov av 51,73 årsarbetare och medel finns endast för 40,95 årsarbetare, det vill säga sammantaget saknas det 10,78 årsarbetare.

10 Daglig verksamhet

Antal insatser daglig verksamhet

Daglig verksamhet	Aktiva beslut	Av brukare ej nyttjad insats	Nya beslut 2020	Avslutade 2020
Omega	19	3	2	1
Alfa	12	2	0	0
Skånes djurpark	6	1	0	1
Café Omtanke	8	1	2	0
Externa praktikplatser	20	6	3	0
Summa	65	13	7	2

Samtlig daglig verksamhet exklusive gruppen på Skånes Djurpark, finns i nya lokaler på Gullregnsårdens första våning. Verksamheterna har vuxit ur lokalerna och behöver ha tillgång till hela eller delar av Gullregnsårdens andra våning.

Personer inom personkrets 3 är inte berättigade till daglig verksamhet enligt LSS 9:10. Dessa brukare får istället bli beviljade daglig sysselsättning enligt SoL. I dagsläget saknas i kommunen daglig sysselsättning för brukare tillhörande LSS personkrets 3, vilket medför att dessa brukare saknar sysselsättning och blir "hemmasittare".

Kartläggning av behov 2022 och framåt

1 Rådgivning och annat personligt stöd

Regionens ansvar.

2 Personlig assistans

Insatsen personlig assistans är svår att prognostisera då ärenden oftast inte är kända sedan tidigare. Det kan röra sig om personer med förvärvade hjärnskador i vuxen ålder, nyanlända

till Sverige, personer med ALS, nya kommuninvånare med mera.

3 Ledsagarservice

Marginell förändring.

4 Kontaktperson

Marginell förändring.

5 Avlösarservice i hemmet

Marginell förändring.

6 Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

Andelen barn och ungdomar med diagnosen autism ökar och kommer på sikt att utgöra majoriteten av den grupp som har behov av korttidsvistelse.

7 Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Andelen barn och ungdomar med diagnosen autism ökar och kommer på sikt att utgöra majoriteten av den grupp som har behov av korttidstillsyn.

8 Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och ungdom

För närvarande finns ingen med denna insats.

9 Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad

Utifrån kartläggning av personer inom personkrets 1 och 2 som har insatser via LSS har nedanstående antal ett förväntat kommande behov av bostad av särskild service 2022-2026.

Kartläggning av behov	2022	2023	2024	2025	2026
Gruppboendestplatser	6	5	4	3	3
Serviceboendestplatser	4	4	4	3	3
Summa	10	9	8	6	6

Tabellen redovisar personer som förväntas behöva bostad med särskild service 2022-2026. Förutom de redovisade i tabellen finns det ytterligare personer inom LSS personkrets 1,2 och 3 där det ännu är oklart när behov av boendeinsatser kommer att aktualiseras.

Utifrån kartläggning av personer med psykisk problematik som har insatser via SoL men som kan komma förväntas bli personkretsbedömda inom personkrets 3 som kan komma ha behov av bostad med särskild service 2022-2026.

2022	2023	2024	2025	2026
3	3	3	3	3

Tabellen redovisar personer som förväntas behöva bostad med särskild service 2022-2026. Förutom de redovisade i tabellen finns det ytterligare personer inom LSS personkrets 3 där det ännu är oklart när behov av boendeinsatser kommer att aktualiseras.

Antalet ansökningar till Myndighetsenheten är oförändrat, dock är det ansökningar från en annan målgrupp än tidigare. Fler ansökningar inkommer från personer med diagnosen autism, psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. Behov finns av att utöka antalet boendeplatser riktat till olika målgrupper. På boendena blandas idag brukare med beroendeproblematik, kriminalitet, psykisk ohälsa och våldsbenägenhet med brukare som enbart har en intellektuell funktionsnedsättning. Detta ställer oerhörda krav på personalens kompetens och skapar en otrygg boendesituation för flertalet av brukarna och en otrygg arbetsmiljö för personalen.

För närvarande finns en icke fullvärdig gruppboendestad Lågedammsgatan 23, som omfattar tio boende på två våningsplan. Enligt LSS-lagen bör en gruppboendestad inte vara fler än tre till fem boende. Även om en delning görs av de två våningsplanerna på Lågedammsgatan för att tillskapa två separata gruppboendestäder innebär detta att de båda boendena får en institutionell prägel vilket inte är tillåtet enligt intentionerna till LSS-lagstiftningen. Dessutom saknas på våning två ett gemensamhetsutrymme med tillhörande kök, personalutrymme och kontor. Ersättningsgruppboendestad för våning två behövs och ett avvecklingsbeslut finns antaget av socialnämnden. För att största möjliga optimala samordningsvinst gällande personalresurser ska kunna uppnås behöver ersättningsgruppboendestaden förläggas i centrala Hörby.

På Byggmästaregatan finns åtta servicelägenheter knutna till serviceboendet Byggmästaregatan och som är en tillfällig lösning fram tills nytt trapphusboende finns. Till serviceboendet Byggmästaregatan är även knutna, med beslut LSS 9:9, två brukare boende på Kvarngatan 24 och en brukare boende i centrala Hörby (Liljegatan).

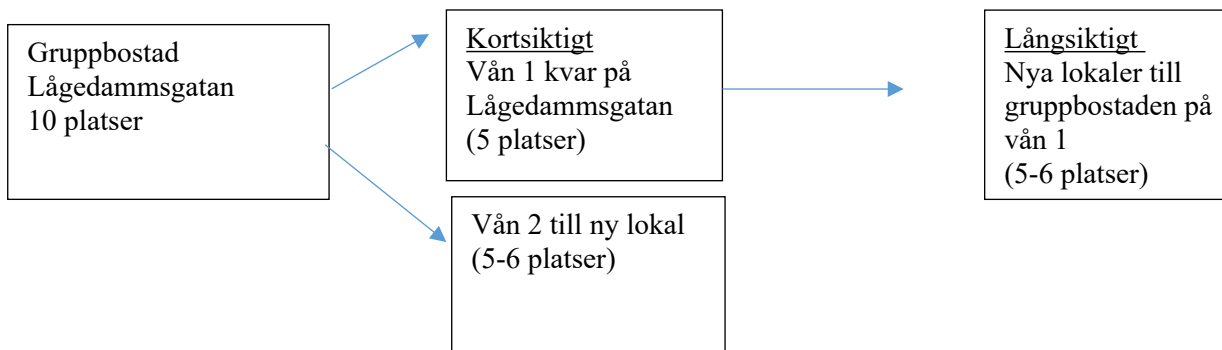
På Kvarngatan 24 finns 15 servicelägenheter varav 14 lägenheter hyrs av brukare med beslut boende LSS 9:9. En av lägenheterna hyrs av brukare tillhörande äldreomsorgen. Lima är den gemensamma baslokalen för 12 av brukarna med beslut LSS 9:9 som bor i servicelägenheterna och två av brukarna har sin gemensamma baslokal på Byggmästaregatan. Till basen Limas serviceboende är även knutna två brukare med beslut om LSS 9:9 som bor på Lågedammsgatan 23 på tredje våningen samt en brukare med beslut LSS 9:9 boende i centrala Hörby (Smedjegatan).

På Kvarngatan 24 finns 15 servicelägenheter samt gruppboendestaden Kvarngatan 24 med fem lägenheter.

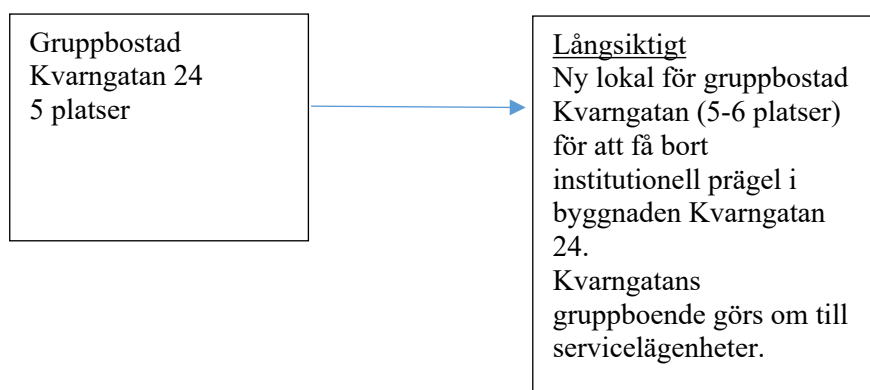
Långsiktig planering: De tre våningsplanerna på Lågedammsgatan 23 görs om till hyreslägenheter för Hörby kommuns invånare.

Framtida planering gruppbestäder LSS 9:9

Steg 1

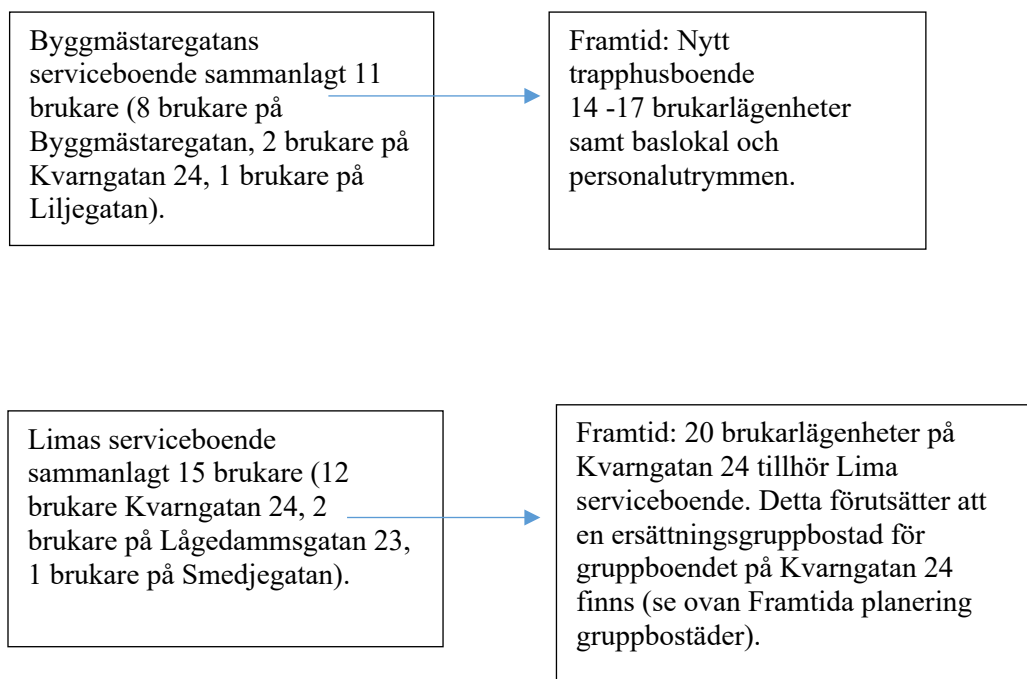
Steg 2

Sammanfattning antal platser gruppbestäder LSS 9:9

Gruppbestad	Idag antal platser	Framtida antal platser
Utgårda 1	5	5
Utgårda 48	5	5
Kvarngatan *	5	0
Nya Kvarngatan		5-6
Lågedammsgatan vån 1 och 2	10	0
Nya Lågedammsgatan (vån 2)		5-6
Nya Lågedammsgatan (vån 1)		5-6
SUMMA	25	25-28

Framtida planering serviceboende LSS 9:9

Sammanfattning antal serviceboende beslut LSS 9:9

Serviceboende	Idag antal platser	Framtid antal platser
<i>Serviceboende Lima</i>		
Kvarngatan 24	12	20
Lågedammsgatan 3:e vån	2	0
Smedjegatan	1	0
<i>Serviceboende Byggmästaregatan</i>		
Byggmästaregatan	8 samt en baslägenhet och en personallägenhet	0
Kvarngatan 24	2	0
Liljegatan	1	0
Nytt trapphusboende		14-17
SUMMA	26	34-37

10 Daglig verksamhet

Ökat behov av daglig verksamhet på grund av nedskärningarna inom statlig sektor såsom till exempel arbetsförmedling. Behovet av daglig verksamhet för personer med högfungerande autism ökar och deras behov skiljer sig markant från övriga deltagare. Detta kräver specialutbildad personal, vilket saknas idag.

Verksamheterna på Vallgatan och Folketshuset är från 1 november 2021 samlokaliserade på Gullregnsårdens första våning. Detta innebär att 38 brukare och 11 personal har sin dagliga sysselsättning i lokalen vilket leder till att verksamheten redan är trångbodd. Daglig verksamhet behöver därför ha tillgång till hela eller delar av Gullregnsårdens andra våning.

Personer inom personkrets 3 är inte berättigade till daglig verksamhet enligt LSS 9:10. Dessa brukare får istället bli beviljade daglig sysselsättning enligt SoL. I dagsläget saknas i kommunen daglig sysselsättning för brukare tillhörande LSS personkrets 3 vilket medför att dessa brukare saknar sysselsättning och blir ”hemmasittare”. Behov finns därför av att daglig sysselsättning enligt SoL startas för våra brukare tillhörande personkrets 3 enligt LSS.

Förväntade nya beslut insatsen daglig verksamhet

Daglig verksamhet	2022	2023	2024	2025	2026
Antal nya beslut	6	6	6	6	6
Varav externa platser	3	3	3	3	3

Hälso - sjukvårdsinsatser

Med tanke på volymökningar ser vi ett ökat behov av hälso- och sjukvårdsinsatser som är svåra att förutsäga. Funktionshindrade lever allt längre och därigenom ökar gruppen äldre inom LSS. Då antalet brukare inom autismspektrum blir allt fler ökar behovet att insatser från arbetsterapeut.

Plan 2022–2026

Utifrån perspektiven samhällsförändring, självständighet och delaktighet har en omvärldskartläggning och nulägesbeskrivning gjorts och därifrån har planen tagits fram, med fokus på utveckling och normalisering.

Samhället och individen

LSS som lagstiftning är till vissa delar föråldrad när samhället förändras, och en översyn pågår. LSS kan ha instängningseffekter då exempelvis unga personer som vill ha eller behöver stöd för att leva i samhället såsom andra inte ryms inom LSS. För äldre personer kan den så kallade kvarboendeprincipen i gruppboenden innebära att åldrande personer kanske inte får komma till ett särskilt boende för äldre. Flera brukare som bor i gruppboende/serviceboende bildar familj, vilket framhålls som en växande trend. Det är också svårt för personer med funktionsnedsättning att få fäste på ordinarie arbetsmarknad. Tillgänglighet rent generellt är begränsad för personer med funktionsnedsättning.

För att möta de nya och förändrade behoven behöver vi göra en del omtag i verksamheterna. Brukare och anhöriga ställer nya krav på utformningen av gruppboenden gentemot tidigare generationer som har institutionsvårdats från unga år.

Att göra

- Boendevalternativen för personer med LSS-insatser och/eller missbruksproblematik behöver utvecklas.
- Utveckla stödet till personer med utvecklingsstörning som får barn.
- Utveckla förhållningssätt som stödjer kartläggning och förebyggande av beteendestörning.
- Skapa fler praktikplatser och arbetsträningplatser i samarbete med andra aktörer såsom arbetsförmedling och Försäkringskassan.

- Utveckla fritidsverksamhet för personer med psykiska funktionshinder.
- Se över och förbättra tillgängligheten i Hörby kommun.

Självständighet, normalisering och delaktighet

Brukarmedverkan behöver förstärkas för att motverka brister i den enskildes rätt till inflytande och delaktighet, bland annat vid beslut och genomförande av insatser. Brukarmedverkan behöver utvecklas på alla nivåer, det vill säga både på individ-, verksamhets- och systemnivå. Brukares och anhörigas ställning i mötet med vård och omsorg behöver stärkas och insatserna behöver bli mer individanpassade. Även brukarnas delaktighet i vardagen behöver öka och bör ta sin utgångspunkt i individperspektivet där tydliggörande pedagogik är en metod.

Att göra

- Utveckla individuella och flexibla stödinsatser som möjliggör ett självständigt liv.
- Nya pedagogiska hjälpmedel tas fram och användas för att främja brukares självständighet.
- Öka kunskaper som främjar ökat brukarinflytande.
- Fortsätta arbeta med Delaktighetsmodellen. Modellen beskriver ett arbetssätt som underlättar dialog mellan brukare och deras personal för att skapa ett konstruktivt och utvecklande samarbete.

Folkhälsoperspektivet

Många människor med funktionshinder gör dåliga val rörande sin hälsa. Kvinnor och mäns förhållningssätt till hälsa och ohälsa skiljer sig åt.

Att göra

- Utbilda personal i pedagogik och metoder som stödjer goda hälsovanor och motverkar dåliga livsval.
- Utbilda personal i hälsovetenskap.

Barn och unga

Rätten för barn att komma till tals uttrycks såväl i barnkonventionen om barnets rättigheter som i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Metoder och strategier som finns för att barn och unga med funktionsnedsättning ska kunna påverka beslut som rör dem själva behöver tas tillvara, vidareutvecklas och utvärderas. Målsättningen med arbetet inom detta område är att utifrån det lokala utgångsläget förbättra delaktighet och inflytande för barn och unga med funktionsnedsättning. Arbetet kan bland annat utgå ifrån material som tagits fram av Handisam, BO och Socialstyrelsen. Barn utan funktionsnedsättning får ofta stöd av personer med adekvat högskoleutbildning medan barn med funktionsnedsättning ofta får stöd av personal med gymnasieutbildning. Barn med funktionsnedsättning behöver uppmärksammas så tidigt som möjligt. Viktigt att satsningar som görs generellt på barn och unga också måste omfatta barn med funktionsnedsättning.

Att göra

- Utbildning till baspersonal som arbetar med barn med funktionsnedsättning i pedagogik, utvecklingslära och barnets rätt i samhället.
- Göra information mer tillgänglig genom lättlästa sidor med förtydligande bilder.
- Barnsamtalsutbildning. Öka delaktighet vid handläggning, prata med barnen.

Att leva med funktionsnedsättning på äldre dagar

Att åldras med en funktionsnedsättning ställer speciella krav på omvårdnaden. Viktigt att satsningar som görs generellt på äldre även måste omfatta äldre med funktionsnedsättningar.

Att göra

- Utbildning för vård- och omsorgspersonal.
- Använda kartläggningsinstrument för att tydliggöra behov hos äldre personer med utvecklingsstörning.

Personalens kompetens

Med nya brukare krävs det nya kompetenser men även grundläggande utbildning saknas hos en del av personalen. Grundkompetens inom funktionshinderområdet är en förutsättning för god kvalitet. I dag kan brukare mötas av personal som kanske inte har adekvat utbildning och relativt få har eftergymnasial utbildning. Det finns ett behov av att förtydliga yrkesidentiteten för att säkra rekrytering av baspersonal som vill arbeta med stöd till personer med funktionsnedsättning inom socialtjänsten. Rekrytering av en stödpedagog, en socialpedagog och en behandlingspedagog planeras till senhösten 2021.

Att göra

- Personalens yrkesroller behöver ytterligare utvecklas från omvårdande till stödjande genom olika former av utbildningsinsatser till exempel IBIC, bemötande och förhållningssätt, tydliggörande pedagogik med mera.
- Utbilda i baskunskaper kring diagnoser och deras konsekvenser, psykiska funktionshinder samt kognitiva funktionshinder.
- Rekrytera delvis nya yrkeskategorier såsom stödpedagoger, specialpedagoger, arbetsterapeuter, socialpedagoger, behandlingsassistenter, fritidspedagoger och förskolelärare.
- Utbilda chefer, handläggare och specialister som saknar/har liten utbildning kring funktionshinderfrågor.
- Kompetensutveckla LSS-handläggarna vad gäller brukare med psykisk funktionsnedsättning.
- Öka ytterligare kunskapen om kognitiva och pedagogiska hjälpmedel.
- Utbilda/uppdatera legitimerad personal inom sina respektive specialistområden.

Metodutveckling

Mycket av arbetet som görs dokumenteras aldrig och består av ”tyst kunskap”. Inom socialpsykiatri finns relativt gott om metoder, exempelvis Ett självständigt liv (ESL), Case Management, Kognitivt förhållningssätt samt Motiverande samtal (MI). Motsvarande utveckling har inte skett vad gäller målgrupper inom LSS-området. Dessutom är det viktigt att utveckla nya tekniska lösningar som är brukarvänliga.

Att göra

- Dokumentation måste utvecklas för att kunna följa upp metodens verkan.
- Ökad kunskap kring evidensbaserade metoder.
- Använda befintliga metoder för sysselsättning, exempelvis Supported Employment.
- Använda befintliga metoder som i större utsträckning möjliggör lönearbete för personer med funktionsnedsättning.
- Genom e-hälsosatsningen tillföra nya kommunikationshjälpmedel och tekniska hjälpmedel som kan stödja personer med funktionsnedsättning att leva ett aktivt liv.

Enheterna arbetar årligen med att ta fram enhetsspecifika resultatmål utifrån den strategiska planen. Måluppfyllelsen redovisas månads-, kvartals- eller årsvis.